

N:o 36.

Af Herr Carlheim-Gyllensköld: Om anslag till understöd åt frökontrollanstalter.

För att under jordbrukets nuvarande utvecklingsskede höja detsamma, lärer väl knappast något kunna göras med mera framgång i rent jordbrukligt hänseende än att framkalla, underlätta och förkofra export af till grobarheten kontrolleradt frö, helst Sverige på detta område kan framgångsrikt upptaga konkurrensen.

En svårighet ligger dock uti att bringa i marknaden tillräckligt stora partier likartad vara. Andra hinder för att export af bästa utsädesvaror hittills haft svårt att antaga de dimensioner den kan göra äro att särskilda frökontrollanstalter af brist på medel icke kunnat utvidga sin verksamhet så mycket som önskligt varit, samt att de icke arbetat efter en gemensam undersökningsmetod och plan. En del frökontrollanstalter äro nemligen till lokalen och personalen förenade med kemiska kontrollstationer, dessa hafva äfven i regeln ett jemförelsevis ringa antal fröanalyser, en del äro särskilda från kemiska stationerna och uppehållas genom anslag från hushållningssällskap och en ringa del af anslaget till kemisk station, ett par lära vara underhållna af hushållningssällskap ensamt, samt slutligen äro några enskilda affärsföretag utan något offentligt understöd. Med dylika olikheter i anordningen torde vara uppenbart att enhet i undersökningsmetod och likformighet i bedömandet icke står att vinna, likasom att svårighet yppar sig för frökontrollanstalts styrelse att anordna frökontor för export, genom enskild köpman eller annorledes. Men intill dess att frökontrollen vunnit detta mål kan den icke sägas göra annan nytta än att uppdaga utifrån kommande förfalskningar och meddela underrättelse om grobarheten af frö till ortförbrukningen.

Hvad som derföre erfordras för det större målets ernående är att de frökontrollstationer, hvilka understödjas af stads- och hushållningssällskaps-

medel få sig förelagdt likartadt framgångssätt vid sjelfva analyserna, så att arbetsprodukten kan med fullt förtroende emottagas i utlandet. Detta torde lättast kunna ordnas genom Kongl. Landtbruksakademiens förvaltningskomité.

Det andra hufvudsakliga sättet att väsentligt utvidga frökontrollens nytta är att skilja den ifrån samarbete i samma lokal med kemisk station, samt genom anslag sätta den i tillfälle att sjelfständigt utveckla sig i antydda rigtning.

Ingen lärer kunna bestrida att jordbruket för att kunna bestå i kampen för tillvaron med utlandets öfverproduktion måste inslå på nya banor, och om framgången härutinnan skall vara sannolik bör äfven staten träda understödjande emellan samt medverka till att saken, här fröexport, väl ordnas, så att den kan emottagas med förtroende.

I syfte att vinna detta mål föreslås att Riksdagen måtte för sin del besluta,

att till Kongl. Maj:ts förfogande för år 1887 ställes ett reservationsanslag af 10,000 kronor för att med 1,000 kronor om året understödja hvardera af de frökontrollanstalter, hvilka äro såsom särskilda anstalter anordnade samt af hushållningssällskap understödda med minst 1,000 kronor årligen samt hafva utaf hushållningssällskap utsedd styrelse med vilkor, utom de förut stadgade, att de skola följa de analysmetoder Kongl. Landtbruksakademien kan finna skäligt bestämma.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1885.

A. Th. Carlheim-Gyllensköld.